

Nr 513.

Av herr förste vice talmannen Skoglund m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 64, med förslag till lag om ändring i kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370), m. m.

I proposition nr 64 föreslås bl. a., att ersättning, som på grund av lagen om allmän sjukförsäkring eller lagen om yrkesskadeförsäkring tillfallit försäkrad annorledes än i form av livränta, skall utgöra icke skattepliktig inkomst för denne. För försäkrad, som under sjukdom åtnjuter lön, skall vidare viss del därav kunna undantagas från beskattningen.

Den sålunda föreslagna ordningen är från skattemässiga utgångspunkter föga tillfredsställande. Det torde icke i längden vara möjligt att tillämpa ett system med fullständig skattefrihet för bidrag av helt eller delvis social karaktär, så vitt vår beskattning skall grundas på skatteförmågeprincipen. Såväl systematiskt som med hänsyn till möjligheterna att undvika inkonsekvenser och överkompensation skulle en beskattning av utfallande försäkringsbelopp vara lämpligare. Denna väg synes dock för närvarande icke vara framkomlig. Den år 1950 valda linjen med principiell skattefrihet för sjukförsäkrings- och olycksfallsersättningar kan nämligen nu knappast brytas, eftersom detta skulle förutsätta en omräkning av ersättningsbeloppen, i varje fall vad angår olycksfallsförsäkringen. På grund härav har vi icke för avsikt att nu yrka någon ändring av Kungl. Maj:ts förslag i här berörda delar. Det synes oss emellertid angeläget, att hela denna fråga blir föremål för en förutsättningslös utredning.

I propositionen föreslås vidare att avgifterna för den allmänna sjukförsäkringen skall vara avdragsgilla i den mån de rymmes inom ramen för det nuvarande avdraget för försäkringsavgifter m. m., d. v. s. upp till ett sammanlagt belopp av 200 kronor för ensamstående och 400 kronor för äkta makar.

Sistnämnda förslag synes oss innebära ett frångående av vad chefen för socialdepartementet ställde i utsikt i proposition nr 178 vid 1953 års riksdag med förslag till lag angående ändring i lagen den 3 januari 1947 (nr 1) om allmän sjukförsäkring m. m. Å sidan 157 uttalade departementschefen, »att de försäkrades avgifter till försäkringen torde böra medföra större försäkringsavdrag vid inkomstbeskattningen än f. n.». I nu förevarande proposition nr 64 vill chefen för finansdepartementet göra gällande, att därmed icke avsågs att tillkännagiva någon mening rörande försäkringsavdragets maxi-

mibelopp. Yttrandet innebure, säges det, endast ett konstaterande av att försäkringsavdraget, oavsett vilket högsta belopp som sattes för detsamma, komme att framdeles utnyttjas i vidgad omfattning. För vår del kan vi icke beteckna denna tolkning av socialministerns uttalande såsom adekvat. Den av socialministern använda formuleringen låter sig svårligen förena med någon annan mening hos denne än att sjukförsäkringsavgiften borde dels rymmas inom försäkringsavdraget, dels föranleda en höjning av maximibeloppet härför. Med annan utgångspunkt finner man icke någon saklig eller formell motivering för att socialministern i detta sammanhang använt uttrycket »torde böra».

Eftersom utfallande sjukförsäkring icke blir skattepliktig, vore det principiellt intet att invända mot att avdrag icke finge ske för sjukförsäkringsavgiften. Om emellertid viss rätt till avdrag härför skall medgivas, anser vi det vara ytterst otillfredsställande att avdraget, utan höjning av maximigränserna, skall rymmas inom försäkringsavdragets ram. Detta skulle nämligen väsentligt försämra möjligheterna att i fortsättningen tillgodogöra sig avdrag för de slag av försäkringspremier som hittills fått avdragas.

Den nuvarande avdragsrätten har tillkommit i syfte att främja tecknandet av frivilliga försäkringar. Avdraget har varit en utomordentligt viktig faktor vid utbredandet av livförsäkringssparandet, vilket sparande, med hänsyn till att härigenom erhålles ett på lång sikt till såväl kapital som ränta bundet sparande, framstår såsom vår kanske mest värdefulla sparform. Kvantitativt sett är också försäkringssparandet mycket betydelsefullt i det att detsamma överstiger vad som presteras genom någon annan form av enskilt frivilligt sparande.

I de senare årens diskussion har från alla håll framhållits vikten av att åtgärder vidtages för främjande av det enskilda frivilliga sparandet. Försök har också gjorts att finna lämpliga former härför. Någon lösning, kring vilken enighet kunnat vinnas, har emellertid icke stått att finna. Det bör då icke kunna komma i fråga att bryta sönder den mest effektiva form för åstadkommande av ett ökat enskilt sparande som nu finnes och som funnits sedan mycket lång tid tillbaka.

I propositionen åberopas såsom ett skäl mot en höjning av försäkringsavdragets maximigränser, att frågan om detta avdrags fortbestånd vore föremål för utredning av 1950 års skattelagssakkunniga. Detta skäl riktar sig emellertid mot departementschefens eget förslag, eftersom detta innebär en betydande ändring av vad som nu faktiskt gäller i fråga om möjligheterna att åtnjuta avdrag för livförsäkringspremier och sålunda även att med tillhjälp härav stimulera tecknandet av livförsäkringar. Att företaga viss höjning av försäkringsavdragets maximigränser och sålunda för livförsäkringspremiers vidkommande bibehålla de nuvarande avdragsmöjligheterna skulle däremot icke innebära ett föregripande av den pågående utredningen.

Departementschefen har vidare åberopat, att en höjning av försäkrings-

avdragets maximigränser till 300 resp. 600 kronor skulle föranleda en minskning av skatteunderlaget, inom finansdepartementet uppskattad till 100 miljoner kronor. För vår del finner vi icke denna tillfälliga minskning av skatteunderlaget avskräckande. På längre sikt skulle nämligen det ökade sparande, som kunde förväntas vid en höjning av maximigränserna, mer än väl kompensera de första årens skattebortfall — bortsett från övriga fördelar för samhället som härigenom stode att vinna.

Med hänsyn till den penningvärdeförsämring som uppkommit sedan 1930-talet har maximibeloppet för försäkringsavdraget redan med nuvarande bestämmelser blivit reellt sett lägre. Icke ens den höjning från 200 till 400 kronor som 1950 företogs beträffande äkta makar har för dessa återställt avdraget till dess tidigare verkliga nivå. En fortsatt försämring av avdragsmöjligheterna bör icke få komma till stånd. Såsom framhållits från flera remissinstanser — därvid icke blott från företrädarna för försäkringsväsendet utan även från andra, t. ex. riksskattenämnden — bör avdragets maximibelopp höjas åtminstone till 300 kronor för ensamstående och 600 kronor för äkta makar. Även med en sådan höjning skulle i vissa fall någon försämring inträda.

I de likalydande motionerna I:384 och II:490 till årets riksdag har hemställts om uppskov tills vidare med genomförandet av den allmänna sjukförsäkringen. Vårt yrkande här nedan avser förslag till ändring av 46 § 2 mom. kommunalskattelagen från och med den tidpunkt då nämnda försäkring kommer att genomföras.

Under återopande av vad vi sålunda anfört hemställer vi,

att riksdagen måtte bifalla Kungl. Maj:ts proposition nr 64 med den ändringen att 46 § 2 mom. kommunalskattelagen erhåller följande lydelse:

46 §.

2 mom. I hemortskommunen — — — *allmän sjukförsäkring.*

Därest skattskyldig — — — nämnda tid.

Avdrag, som i första stycket 3) här ovan avses, må ej för skattskyldig åtnjutas till högre belopp än 300 kronor; dock att om skattskyldig under beskattningsåret varit gift och levit tillsammans med andre maken ifrågavarande avdrag för dem båda gemensamt må åtnjutas med högst 600 kronor.

Stockholm den 16 februari 1954.

Martin Skoglund.

Eric Nilsson
i Svalöv.

Jöns Nilsson
i Bästekille.

Carl Östlund.

Erik Magnusson.